

Kánaánita szentélymodell lett az évszak műtárgya

2007. június 8.

DZSINGISZ MOST!

Mintegy kétezer éves szentélymodellt mutat be a Szépművészeti Múzeum az évszak műtárgya sorozat legújabb tárlatán; a plasztikus talapzaton álló, vörös bevonattal fedett terrakotta mécseszt augusztus végéig láthatja a közönség.

A tárgy néhány éve került a múzeum antik gyűjteményébe. A szentélymodell egyediségét a talapzat adja, amely négyszögletes, fölfelé keskenyedő, enyhén hátradőlő, elől-hátul nyitott építményt formáz. *"A bekarcolt cikkcakk motívummal keretezett széles kapunyíláson bika néz ki. Fejével egyvonalban a bejárat két oldalát plasztikus szarvpár díszíti. A tetőn két, plasztikusan megmintázott madár ül. Mellettük és a kaput díszítő szarvak között az átfúrt korongok talán a homlokzat díszítményeit jelölik. Az épület tetejének közepére illesztett kerek talapzatú mécsessel, a kanócníylás körül és a peremen látható égésnyomok tanúsága szerint egykor valóban világítottak"* - [olvasható a tájékoztatóban](#).

Díszítésük alapján többen megkísérelték már az egyes szentélymodelleket valamelyik isten kultuszához kapcsolni. A budapesti darabon megjelenő bika szinte bizonyosan Baált szimbolizálja. A tetőn ülő madarak viszont Astartéhoz kapcsolhatók. Ennek alapján a szentélymodell Astarte és Baál közös tiszteletének lenne az emléke. A bejáratot uraló bika és a két oldalt látható szarvpár mégis inkább arra utal, hogy a kultuszban, amelynek a tárgy az emlékét őrzi, Baál kaphatott hangsúlyosabb szerepet.

Hasonlóan mintázott plasztikus állat- vagy emberalakokkal díszített épületmodellek Észak-Mezopotámia és a mai Izrael, Libanon és Szíria partvidéki sávját magába foglaló Levante területén készültek az i.e. 2. évezredben és az 1. évezred elején. A budapesti darab legközelebbi párhuzamát, a jeruzsálemi Izrael Múzeumban őrzött, szintén ismeretlen lelőhelyű szentélymodellt általában levantei eredetűnek tartják - tudatta az intézmény.

A Szépművészeti Múzeum antik gyűjteménye 2003 telén indította el az évszak műtárgya kamarakiállítás-sorozatot. A kezdeményezés fő célja, hogy rendszeresen a közönség elé tárja a gyűjteményben folyó munka eredményeit: egy-egy újonnan megszerzett, restaurált művet, vagy olyanokat, amelyekről új és bemutatásra érdemes tudományos eredmények születtek.